

Rouwviolen

Hélène Swarth

bron

Hélène Swarth, *Rouwviolen*. P.N. van Kampen & zoon, Amsterdam 1889

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/swar008rouw01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

I. Opdracht.

Ik wijd dit boekje aan u alleen,
Geen blijvend beeld, geen ruwe steen,
Alleen wat bloemen,
Niet door een hovenierenhand,
In 't stijve perk, tot sier geplant,
Om op te roemen,

Maar wilde, in woud en veld geplukt,
Zoo frisch, langs vliet of wel, ontrukkt
Aan gras of varen,
Zoo rein, met oogjes klaar en blauw,
Nog nat en koel van tranendauw,
Zoo als zij waren.

In al mijn bloemen vind ik weer
Iets van mijn zoetlief kind weleer:
Zijn hemelooogen,

Zijn wangenblos, zijn lokkenblond
En wat den vlinder lokt, zijn mond,
Waar lachjes vlogen.

Goû-regen, meidoorn en sering,
't Is alles lente-erinnering...
Wie leert vergeten?
De bijen gonsen liedjes saam,
Een vogel kweelt zijn lieven naam,
Dien geen zal weten.

Ook dorre blaadren, hier en daar,
In 't leuteloof vol zwier, nog zwaar
Van tranenregen.
Mijn lieve doode weet den zin,
Hij vinde er troost, geen leed meer in,
Alleen mijn zegen.

II. Zijn Dood.

O God! nu is mijn liefste dood,
Mijn leeuwriklied, mijn morgenrood,
Mijn zonnestraal, mijn lentevreugd,
De blonde liefste van mijn jeugd!

Ik heb zijn eenzaam graf bezocht.
Dat was een lange bange tocht.
Mijn hart, dat sloeg en joeg mij voort,
Als wachtte ginds zijn liefdewoord.

Ik vond de plek, de grond was week....
Daaronder slaapt hij, koud en bleek.
Een heuvel bloemen, blank en frisch....
Daar slaapt hij in de duisternis.

Veel blonde bijen gonsden zacht.
Ik had viooltjes meegebracht.
Veel jaar geleên, in 't blij getij,
Bracht hij viooltjes mee voor mij.

III. Zijn Graf.

'k Ben langs den kloostertuin gegaan,
Waar al die rozenstruiken staan.
Zacht, over akker en gehucht,
Dreef laag de zilvergrijze lucht.

In 't rosbruin eikloof zong de wind,
Die klaagde als een verlaten kind.
Een grauwe houtduif koerde en vloog
Van 't vlakke bouwland naar omhoog.

Ik snelde door de velden heen.
- 'Nu is mijn lief voor mij alleen!
Wie weet of hij dien eersten nacht
Niet slapeloos heeft doorgebracht?

'Stil ligt mijn lief nu uitgestrekt,
Met aarde en bloemen toegedekt.
Zacht zal ik knielen aan zijn zij....
Wie weet of hij niet wacht op mij?'

En toen ik knielde in 't vochtig zand,
Lei 'k op het hoofdeneind mijn hand

En sprak het heilig vredewoord....
Ik weet niet of hij 't heeft gehoord.

Ik droomde een droeve pooze en brak
Een bloem van een mimosa-tak,
Symbool van de al te brooze vreugd,
Die bloeide in onze blonde jeugd.

Toen ben ik weenend heengesneld,
Den steenweg langs, door dorp en veld.
Ik zie aldoor dat ééne graf....
O God! waar hangt ons lot van af?

IV. Zijn Bloemen.

Nu zijn alle de bloemen bevrozen,
Die de droefenis strooide op uw zerk,
En nu plantte zij crocus en rozen,
Dat de lente moog bloeien en blozen,
Waar gij slaapt, in de schaduw der kerk.

O het stralende blauw van uwe oogen
En het minnelijk rood van uw mond
En de blos, waar uw wang op kon bogen,
't Rijst weer alles, herlevend, ten hoogen,
Uit den grijzigen, ijzigen grond.

Maar wat baat me of daar niets ga verloren,
Of bestaan blijv', wat éénmaal bestaat,
't Is toch nooit meer mijn lief van te voren,
Al vernieuwe, in de vruchtbare voren,
Zich uw schoon als het kiemende zaad.

O nog ééns mij verblijd in uw aanschijn!
O nog ééns u aanschouwd, als dien dag,

(O, voor 't laatst, 't moge droombeeld of waan zijn!)
Toen uw jeugd zich verheugde in mijn aanzijn,
Toen mijn lot in uw handen nog lag!

O mijn doode, als ik kon met mijn leven,
Dat zoo doelloos en droef is voor mij,
U 't ontvlodene leven hergeven
En u zeggen: - 'k Heb alles vergeven
En 't verleden blijft eeuwig nabij?' ....

V.
Rouw.

Mijn tranen stroomen om mijn dooden schat.
'k Wist niet, dat ik nog zóóveel tranen had!

O lieve mond, die eens mijn liefde vroeg,
Gescheiden leven was al leed genoeg.

Hij kwam en lachte en bracht de lente mee
En de eerste liefde met haar wel en wee.

'k Hoor noch dien lach, als verre vogelzang,
'k Zie nog het blozen van die bloesemwang.

Mijn hart sloeg luid, ik dronk zijn woord als wijn
En heel de kamer was vol zonneshijn.

O Levengever! blonde Zonnegod!
Hoe trof u thans de bliksemstraal van 't Lot!

Die heerlijke oogen zien nu zon noch maan....
'k Heb als een vreemdinge aan uw graf gestaan.

VI.**Naar 't Lenteland.**

Mijn lieveken wou naar het Zuiden heen:
Daar zou hij genezen en dáár alleen.

Toen nam hem de Dood bij de bleeke hand:
- 'Ik zal u geleiden naar 't Lenteland.

'Daar bloeien uw dioomen, daar zwijgt uw pijn,
Daar zal uw verlangen bevredigd zijn.

'Kalm zult ge daar slapen, als kinderen doen,
In het lommer van bloemen en palmengroen.

'Kom, laat mij u leiden, schud niet van neen!
Het doel van het Leven weet Ik alleen.'

VII. De Reiziger.

Bij de eerste glansen der lentemaan,
Is mijn lieveken-zoet naar den vreemde gegaan.

Hij heeft gegeten het liefdebrood.
Dat de Meester de aanbiddende Jongeren bood.

Hij heeft genomen den wandelstaf,
Dien de lijdende Christus ter hand hem gaf.

Sneeuw wit was zijn kleed, als het rein gewaad
Van wie zich in mysterieën wijden laat.

Zij verzelden hem wel tot aan de eerste halt,
Maar geen mensch die daar weet, hoe 't hem ginds bevalt.

Hij schrijft uit den vreemde geen enkelen brief
Aan vader of zuster, aan vriend of lief.

Geen groet uit de verte, geen woord van zijn hand,
Dat melde of 't hem wèl is in 't Eeuwige Land!

VIII.**Zijn Uitvaart.**

Zij vierden zijn uitvaart zoo lieflijk mystiek,
Met wierook en bloemen en treurmuziek.

Zij brachten hem, dood, naar de doode stad,
Waar ik nooit meer een woord van zijn lippen had.

Zij brachten hem ver van de plek waar ik woon.
Eén sprak bij zijn groeve zoo roerend schoon.

Maar géén van zijn vrienden, die dááran dacht,
Dat mijn jeugd nu ten grave was gebracht.

IX.

Pensées.

De laatste maal dat 'k om zijn graf kwam dolen,
Was de aarde er violet van rouwviolen

Die donkre bloemen waren mijn gedachten,
Die vlugge vogels daar als zaden brachten.

Ik heb ze lief, die sombere gezichtjes,
Omzweefd van vlinders en van zonnelichtjes.

Ik ken ze, ik groet ze bij haar namen, allen,
Wel wist die vogel, wáár hij 't zaad liet vallen.

Fluweelen bloemen, donkere gedachten
Van gouden dagen en van zwarte nachten,

Gedoopt met bittren dauw van stille tranen,
O bloemen, die zoovelen zielloos wanen!

O mijn gedachten, bloeiende symbolen,
Brengt hem mijn laatsten groet, o rouwviolen!

X. Zijn Leus.

Mijn lieveken had een fraaie leus,
Die klonk zoo trotsch, zoo koen!
Zijn pen, dat was zijn ridderzwaard,
Zijn kunst, dat was zijn blasoen.

Hij wist te boeien aan zijn woord
Een wakkere knapenschaar,
Hij zelf aan 't hoofd, de jongste wel,
Een page met golvend haar.

Hij kampte met moed, zijn leven lang,
Misschien met overmoed;
Zijn zwaard trof scherp en wie het trof,
Dien heugt nog de wonde goed.

Hij streed voor de rechten der Fantazie,
In een land zonder schoonheidszin,
Als de Heilige Ridder, in Spenser's boek,
Voor de Feeënkoningin.

Wie, nu de ridder gevallen is,
Zal daar beuren zijn blauw pennoen?
Wie zal daar verdienen zijn fraaie leus,
Die klonk zoo trotsch, zoo koen?

XI.**Wat zij zeggen.**

Zij zeggen: - 'Hij heeft u veel leed gedaan:
Wat deert u, dat hij is heengegaan?

't Was alles zoo oud en zoo lang geleên,
Uw weg en de zijne, zoo ver uiteen!

'Hij bleef toch voor eeuwig gescheiden van u:
Gestorven of levend, wat scheelt dat nu?'

Zij praten heel vriendlijk, met veel verstand,
En drukken gemoedlijk mijn kille hand.

O zwijgt toch! o drukt toch mijn hand zoo niet
En laat mij alleen met mijn zielsverdriet!

XII.**Dat blij Seizoen.**

Nu zingen de vogels hun lentelied,
Nu hult zich het bosch in een wolk van groen....
Ik zing met de vroolijke vogelen niet:
Mij maakt het zoo droevig, dat blij seizoen.

De bloeiende boomen, in 't wit gekleed,
Als maagden, die de eerste communie doen,
Die weten, o onschuld! van zonde noch leed....
Mij maakt het zoo droevig, dat blij seizoen.

De kinderen juichen, den winter moê,
En hollen en rollen in 't jong plantsoen....
Ik doe voor dat leven mijn venster toe,
Mij maakt het zoò droevig, dat blij seizoen.

De lucht is vol vlinders, die komen en vliên
En warm schijnt de zon, in den voorjaarsnoen....
Maar mijn kindje zal nooit meer de lente zien,
Mij maakt het zoo droevig, dat blij seizoen!

XIII.

In Mei.

Vleugelgeklepper en vogelgekweel,
Bloemen als sterretjes, wit en geel.

'k Lig onbeweeglijk in 't bloeiende gras,
Of ik een deel van de weide was.

Ritselend riet aan den waterkant,
Blauwende wilgen en zon op het land.

Zwevende vlindertjes, wit en geel,
Gonsende bijen in 't braamstruweel.

'k Lig onbeweeglijk in 't bloeiende gras....
'k Wou dat 'k er onder begraven was!

XIV. Troost.

I.

O neem mij aan uw trouwe borst,
Waaraan ik altijd weenen dorst!

En zeg geen woord, dat troost of lacht,
Maar laat mij rusten, kalm en zacht.

Mijn ziel is droef, mijn hart is moe....
Ik doe maar liefst mijne oogen toe.

Maar doe ik al mijne oogen dicht,
Ik zie alom zijn aangezicht.

En 't is of mij zijn blik verweet
Dat ik zijne eeden niet vergeet.

Gaat daar geen lijkstoet langs de straat?
- Ik hoor uw stem, die schertst en praat.

Is dat geen doodsklok die ik hoor?
- Gij luistert niet, gij praat maar door.

O ween met mij en dan misschien
Zal ik die oogen niet meer zien.

II.

Laat vallen 't purperrood gordijn!
Ik wil met droomen zalig zijn.

O, neem mijn hand en streel mijn haar,
Dan wordt mijn hart weer achttien jaar.

En fluister woorden zonder zin:
Daar vond ik eens mijn hemel in.

En leg beloften in uw lach
En leer mij lieven als ik plach.

En blik me in de oogen zooals hij
En doe dat ál uit medelij.

O lieve, lieve, wees niet boos,
Omdat ik denk aan hem altoos!

Maar lieg als hij en streel mijn haar,
Dan wordt mijn hart weer achttien jaar.

III.

De regen ruischt, de lucht is zwart.
O laat mij schuilen aan uw hart!

Leg op mijn hoofd uw zachte hand,
Voel hoe 't daar klopt, en bruist, en brandt.

Uw woord is warm, uw hand is koel,
Uw trouwe borst vol meegevoel.

O, kus mijn brandende oogen dicht!
Dan zie ik niet dien bliksemschicht.

De stormen huilen om mijn huis.
O, wieg me in slaap bij 't windgebrius!

.....

O liefste! en is uw hart voor mij
En zal ik leven aan uw zij?

Neen, roep zoo niet, mijn bruidegom!
Ik sla mijn blanken sluier om.

Mijn zusters vlechten in mijn haar
Een krans van bloemen wonderbaar.

De ring van trouw blinkt aan mijn hand....
Nu reizen wij naar 't Liefdeland.

.....

Wie wekt mij daar met teedren schroom?
Heb ik gesproken in mijn droom?

Ik heb zoo zoet gedroomd van hem....
De stormwind zingt een requiem.

XV.**Zijn Roosje.**

't Was op een dag in den rozentijd,
Vogelen zongen in 't loover om strijd.
Achter mijn neergelaten gordijn,
Zat ik alleen in mijn kamerkijn,
Heel alleen met mijn lief verdriet,
('t Boek dat ik las, dat beviel mij niet),
Eenzaam en bleek, met den knagenden pijn
Van wie vreugdeloos en verlaten zijn.

Toen kwam die stem, die groet, die blik,
Bliksem van blijdschap en zoete schrik,
Zoete verzoening en blij verschiet,
Waar ik mijn droomen in weiden liet!

Toen ik weer minnen en hopen dorst,
Jubelde een vogel in mijn borst,
Kuste ik, als waren 't zijn lippen rood,
't Roosje dat hij, met een blik, mij bood,
Kuste ik het roosje, bij 't vreugdewoord,
Ruischend al in mijn geheugen voort.
Zeegnend den zomer, en lovend mijn lot,
Kuste ik het roosje en geloofde in God.

XVI.**Als hij kwam.**

Ik stond te wachten, op mijn hoog balkon,
Waar duiven zwermden in de zomerzon.

En als hij kwam, zoo vlug, zoo slank, zoo blond,
Stormde ik de trap af, tot ik vóór hem stond.

Mijn wang was bleek, mijn hart klopte in mijn stem,
Mijn handen beefden, als ik zat naast hem.

Hij kustte zacht mijn vingers, één voor één,
En vlammen stroomden door mijn boezem heen.

Wij zonden weg wie waakte bij 't bezoek
- Ach! even maar - voor 't zoeken naar een boek.

Dan sprak hij zacht dat zaligmakend woord;
Dat dronk mijn ziel, als had ik 't nooit gehoord.

O jeugd! o liefde! o rijk verschiet voor ons!
O reine rooswang, blond van perzikdons!

O goddijke oogen, waar ik vreugde uit dronk!
O blauwe zeeën, waar mijn ziel verzonk!

Ik zoek die rooswang in der rozen tint,
In 't zonnegoud het goudhaar van mijn kind.

Ik zoek zijn oogenblauw in 't luchtazuur...
O doode liefste! o levend liefdevuur!

XVII.**Als hij was heengegaan.**

En als ik geluisterd had, uren lang,
Naar die stem, zoo welluidend als lijsterzang,
En als hij mij zonnelicht na den nacht
En blijdschap en boeken had meegebracht,
En als hij dan weg was en 't heele vertrek,
Nog vol van de geur die zijn lokken ontvlood,
Van zijn lieflijken lach, van zijn geestig gesprek,
Dan was 't dat ik vlug naar mijn kamertje vlood.
O wat klopte in mijn boezem zoo wonderlijk snel,
O wat brandde in mijn boezem schier duldeloos fel,
Als ik venster en deur zoo zorgvuldig sloot
En liet vallen 't gordijn van mijn kleine cel
En stil zat en niet mij verroeren dorst,
Of de vreugde, als een vogel zou vliên uit mijn borst
En klapwiekend juichen, door 't venster ontvlucht,
In het stralende blauw van de zomerlucht!

O mijn doode! veel tijd is me ontgleden nadien,
'k Heb veel lichte en meer donkere stonden gezien.

Ik heb andere stemmen dan de uwe gehoord,
Die fluisterden ook wel dat liefdewoord...
Maar nooit zal mijn hart weer zoo zalig zijn,
Dat ik venster en deur van mijn kamerkijn,
Als de kooi van een zeldzamen vogel, sluit:
Al lang is de vreugde mijn boezem uit.

XVIII.**Waarom?**

O zijn adem was warm in mijn golvend haar
 En zijn lach, die was licht, maar mijn hart, dat was zwaar.
 En als hij mijn leed in mijne oogen las,
 Dan vroeg hij waarom ik vol weemoed was,
 Maar hij vroeg het niet teeder, met woordkens zoet
 En een blik, die 't vertrouwen ontluiken doet.
 En toch giste, toch wist hij 't verzwegen waarom,
 Mijn angstig-aanbedene bruidegom.
 Hij nam ál wat mij heilig en dierbaar was
 En hij brak het aan scherven, als waardeloos glas,
 En hij spotte heel geestig en lachte om mijn pijn
 En ik wist dat ik nooit meer gelukkig zou zijn.
 Als een vogeltje, trilde in zijn handen mijn lot
 En ik zag tot hem op als een vrome tot God,
 Zoo onmachtig was ik, zoo almachtig was hij....
 En ik dacht: - 'Hij laat nooit meer mijn vogeltje vrij,
 Maar als hem dat spelen en martlen verdriet,
 Dan spaart hij mijn vogel, mijn levenslot niet!'

En dáárom was ik droef.
 En zoo is 't ook geschied.

XIX.**Wachten.**

Ik wacht zoo lang, o lief! en 't wordt zoo laat....
Is dat de klank niet van uw stap op straat?

Is dat uw stem niet, in de stille gang?
Het wordt zoo laat, o lief! en 'k wacht zoo lang....

Was dat niet gister? - 't heugt mijn hart zoo wel!-
Die blijde groet, dat vonklend woordenspel?

'k Hoor nog in droom dat jeugd- en liefdelied.
O lieve doode, was dat gister niet?

Die zomerdagen, waar mijn hart naar dorst!
Mijn hand lag zalig aan uw warme borst.

Weer wijst de klok het uur van uw bezoek.
Wat baat mij 't blaadren in mijn liefste boek?

Droef tikt de klok, gelijk een eenzaam hart:
Dat uur, o lief! brengt altijd de oude smart.

Is dat uw stap niet in de stille gang?
Mijn hart blijft trouw, ik wacht al tien jaar lang!

O lieve doode, 't was toch eens zoo zoet!
Als 'k dááaraan denk, is 't me of ik sterven moet.

XX.**Die Avond in 't Bosch.**

O die avond, die laan en die maneschijn!
Laat me alleen, in 't verleên, met mijn tranen zijn,
In het fluisterend duister, zoo luw, zoo zacht....
O die laan en die maan en die Julinacht!

O die lippen als rozen, die blonde jeugd!
't Was een heilige liefde, geen zondevreugd.
En wij wandelden langzaam, in loomen schroom....
O die rozen, die oogen, die zomerdroom!

O die beelden van vroeger verflauwen niet!
En de toekomst, die wenkte in een blauw verschiet
En het uur was zoo plechtig, zoo vol ons hart....
O dat eeuwig herdenken maakt dol van smart!

'O mijn liefste, mijn leven, voor eeuwig mijn!'
En ik wist niet, hoe vluchtig die eeuwen zijn,
Hoe de Erinnerung trilt in een vrouwehand....
O mijn hand in de zijne, mijn trouw verpand!

O die strijd, al die jaren, van liefde en haat!
Heeft mij 't leven ontstolen dat lief gelaat,

Toch nog zocht er het Leven een bondgenoot...
O die oogen zoo hemelsch, die mond zoo rood!

O die zerk bij dat kerkje! o dat blanke graf!
In den Dood, die daar rust aan mijn kranke gaf,
Ach! mijn kindje, waarom mij ontvlucht zoo ver?....
O mijn jeugd! o mijn liefde! o mijn uchtendster!

XXI.**Zoo dom!**

O kindje, mijn kindje, wat heugt mij nog wel,
Hoe dat ál is begonnen met kinderspel!

Wij verspeelden den zomer, als kindertjes doen,
Om wat perzikebloesem en vlinders in 't groen.

O kindje, mijn kindje, wat wáren wij dom!
Ach! had ik nog éénmaal die dagen weerom!

Ik minde u zoo innig, zoo teeder, zoo trouw,
Maar gij waart nog een knaap en ik was al een vrouw.

En wij haatten elkaar om wat woorden in drift,
Die hij grifte in mijn ziel met een giftigen stift.

Ik werd bleek, als we elkander ontmoetten op straat....
O zoo vurig die liefde, zoo heftig die haat!

En het laatst dat ik hoorde den klank van die stem,
Toen sprak hij voor 't publiek.... ik zag niemand dan hem.

En hij sprak over dichters, las verzen daarbij;
En dat roerde mijn ziel, of 't alléén was voor mij.

En hij las ook uit mijn boek een innigen zang....
- En dat is nu geleden zoo lang, zoo lang!

O had ik maar, dien avond, zijn stem verstaan
En was hij, om verzoening, tot mij gegaan!

O kindje, mijn kindje, wat waren wij dom!
Ach! hadden wij ééns nog dien avond weerom!

XXII.**Requiem.**

Heen was de zomerlach,
 Kil was de Octoberdag,
 Toen 'k hem niet komen zag....
 (Waar klonk die stem?)
 Zoel was die dag in Maart,
 Koel, ach! en zacht was de aard,
 Toen, met mijn smart bezwaard,
 Ik ging tol hem.

O, 't was een droeve dag,
 Toen ik die groeve zag,
 Waar onder bloemen lag
 't Licht van mijn ziel.
 Vuur, dat 'k niet blusschen mag!
 Smart, die 'k niet sussen mag!
 Tijd, die daartusschen lag!
 Schat, die me ontviel!

Rust, o mijn blauwoog! rust,
 Zacht door mijn trouw gekust,
 Zacht door mijn rouw gesust!

(Slaapt hij nu niet?)
Lang moog 't vergeten zijn,
Eeuwig zal 't weten zijn,
Liefde in 't verleden zijn,
Liefde in 't verschiet.

XXIII.**Nooit meer!**

Nu is 't niet meer noodig, elkander te ontvliên:
Nu zal ik nooit meer zijne oogen zien.

O had hij gesproken dat ééne woord!
Hij heeft met zijn zwijgen mijn vreugd vermoord.

Mijn vreugde en de zijne, want zeggen zij niet
Dat zijn hart is gebroken van groot verdriet?

Wat de menschen vertellen, wat deert mij dat?
O als hij dat woord maar gesproken had!

Maar ééns biedt zich aan de genade Gods,
Doch wie bouwde op mijn liefde, die bouwde op een rots.

Mijn hart, dat droeg, als een rozelaar,
Bloeiende rozen, wel ieder jaar.

Maar wat wist hij van liefde? wat wist hij van trouw?
En wat kón hij begrijpen van 't hart van een vrouw?

Stil! 'tis wél zoo; hij hoeft mij niet langer te ontvliên:
Nu zal hij nooit meer mijne oogen zien.

XXIV.**Het Allerdroefste.**

O droef is elke erinnering
Aan hem, die jong ten grave ging,
Maar 't allerdroefste dunkt mij dat:
Nooit heeft mijn lief mij liefgehad.

O, dat ik dáaraan denken blijf!
Voor hém was ik een tijdverdrijf.
Wat h́j voor mij was wist hij wel:
Hij was mijn hemel en mijn hel.

Kon ik maar weenen als weleer!
O God! ik heb geen tranen meer.
Kon ik maar bidden! 't was zijn spot,
Die mij vertwijflen deed aan God.

O schoon gelaat! o zonnig haar!
Daemonische oogen, diep en klaar!
O sphinx-lach om dien fijnen mond!
O raadsel dat ik nooit verstond!

Hij boog mijn trots, hij brak mijn wil;
Mijn afgemarteld hart werd stil.
Hij temde, als een wild dier, mijn ziel,
Tot, slaafsch, zij aan zijn voeten viel.

Mijn arme liefde knielde in 't zand
En kuste, bleek, zijn meesterhand.
Toen hij mij dát had aangedaan,
Toen bood hij mij.... zijn vriendschap aan!

XXV.**Zijn Zonde.**

Wie durft daar werpen den eersten steen
Op hem, die zondigde als meer dan een?
Wie durft daar verklaren: - 'Die man is slecht!'
En de oogen niet neerslaan, terwijl hij 't zegt?
Het recht hem te werpen den eersten steen,
O vleklooze vromen! had ik alleen.
O deugdzamen! ik alleen had het recht
Te verkonden den volke: - 'Die man is slecht!'
En niets van dat alles heb ik gedaan.
Ik ben zwijgend en eenzaam heengegaan,
Met mijn staf in de hand en de schouders gehuld
In een mantel van waardigheid en geduld.
En ik heb gezongen mijn droevig lied,
In de taal van mijn land, dat ik vroeg verliet,
Niet langer in zijn geliefde taal,
Die mij klonk als muziek van een nachtegaal.

Ik sprak tot mijzelve: - 'Die man is slecht!
En zijn liefde was valsch en mijn liefde was echt.'

En nooit heeft zijn pad mijn pad gekruist,
Waar zwaarmoedig de wind door het loover ruischt,

Waar ik vaak mij terneder legde en sliep,
Bij de waatren der wanhoop, donker en diep,
Waar, in hagel en storm of bij schroeiende zon,
Ik mijn eenzame reize weer begon.

Maar nu weerloos hij ligt in het donker huis,
Waar hij vogelzang hoort noch windgeruisen,
Onverschillig en stil, in zijn droomloozen slaap,
Nu kniel ik bij 't graf van mijn schoonen knaap.
En ik vraag niet waarom en ik vraag niet hoe
Hij mij zóó heeft gehaat, die hem zóó heb bemind,
Maar ik dek met mijn liefde zijn zonde toe,
Als een zwervende moeder haar slapend kind
Met haar mantel beschermt tegen wêer en wind.

XXVI.

Stout Kind.

't Is vaak wel haar stoutste knaapje
Dat de moeder het meest bemint...
Waar heeft hij zich nu verscholen,
Mijn arm, ondeugend kind?

Nu is hij verdwaald in het donker,
Nu zwerft hij in weêr en wind...
Ik moest hem toch wel bestraffen,
Mijn arm, ondeugend kind!

Hij is toch zoo trotsch en zoo koppig!
God weet waar 'k hem wedervind!
Nu weent hij heel stil, in een hoekje,
Mijn arm, ondeugend kind.

En 't is toch zoo innig een liefde,
Die mijn hart aan zijn hart verbindt...
Och! spring uit uw schuilhoek te voorschijn,
Mijn arm, ondeugend kind!

Kom, moedertjen is niet boos meer,
Kom, kus het maar af, gezwind!
- Hij heeft in het graf zich verscholen,
Mijn arm, ondeugend kind...

XXVII.**Mijn Haat.**

Ik ben met mijn Haat door het leven gegaan.
Een mantel van purper had zij aan
En, onder dien mantel, een kleed van rouw,
Als het slepend gewaad van een weduwwrouw;
En een kroon van robijn op haar lokken blond
En een bitteren lach om haar trotschen mond
En een levende slang om haar middel heen,
Als een goudgroene gordel van edelsteen.
Zij droeg in de rechter een zwarten staf,
Daar sloeg zij de zomersene bloemen mee af,
Die lieflijk ontloken, langs heg en vliet,
En die zij mij nimmer toch plukken liet.
Zij droeg aan haar boezem een passiebloem;
Dat die bloem niet verwelkte, dat was haar roem.
En als ik haar smeekte om een koelen dronk,
Dan was 't of daar vuur in haar oogen blonk
En zij bood mij, vol alsem, die nóg mij brandt,
Den albasten kelk van haar holle hand.

Maar toen ik daar stond bij mijn lievekens graf,
Daar knopte en daar bloeide haar zwarte staf,
Tot hij rozen droeg als een rozelaar,

Veel blanke en veel roode, bij elkaar.
Zij slingerde ván zich den gordelslang
En tranen besproeiden haar bleeke wang.
Ik kuste haar handen en hemelsch licht
Kwam over haar vorstelijk aangezicht.
- 'En zijt gij niet langer mijn trouwe Haat,
O gij die uw tranen zoo vloeien laat?'
Toen sprak zij: - 'En hebt ge dat nooit verstaan?
Gij zijt met uw Liefde door 't leven gegaan.'

XXVIII.**Dat Kerkhof.**

Mijn hart dreef mij voort langs de velden
    (Mijn hart is zoo koppig, zoo dom!)
En mijn voeten, als vogelen, snelden
    Alweer naar mijn heiligdom.

Het gras, dat was vol madelieven,
    De velden, die waren al groen.
Ik ging om mijn hart te believeu,
    Omdat ik niet anders kon doen.

De vrouwen, aan 't werk in de voren,
    Die zongen een klagend lied.
Dat klonk me als een doodzang in de ooren,
    Ik hoorde de woorden niet.

Een vliedende trein, in de verte,
    Onzichtbaar, luid schreiende, float
En dat sneed mij zoo schril door het herte,
    Als de gil van een schepsel in nood.

En 't gesuis van den wind in mijne ooren,
    Dat luidde als een grafmelodie,

Voor 't geluk, dat ik eens heb verloren,
Door de schuld van ik weet niet wie.

Toen ik kwam op de plek die zij kozen,
Zie, het graf had een vrome hand,
Van het hoofd tot de voeten, met rozen
En lelieën volgeplant.

Nog rozeloos waren de struiken,
De lelieën bloeiden nog niet,
Maar als daar die bloemen ontluiken,
Dan vlecht ik ze wel in mijn lied.

Zijn voorhoofd vol sproken en zangen
Verbeelden de lelieën fijn;
De rozen, die zullen zijn wangen
En zijn bloeiende lippen zijn.

En den nachtegaal in de seringen,
Dien leer ik mijn liedeken dan
En die zal 't in den lentedag zingen,
Als mijn kindje niet slapen kan.

XXIX.**Vergeven.**

O, kón hij maar weten,
Mijn arme schat,
Dat ik álles en álles
Vergeven had!

Zijn woorden als doornen.
Zijn wreed verraad,
Zijn martlende liefde,
Zijn blinde haat!

In leven en sterven,
Zoo ver van mij,
Zoo ver in zijn graf nu
En zóó nabij!

Daar slaapt hij zoo roerloos,
Zoo koud als steen,
Zoo ver van zijn vrienden,
Zoo héél alleen!

En al breng ik hem bloemen,
't Bekoort hem niet

En al zing ik hem zangen,
Hij hoort het niet.

Ik moet hem wat fluistren
In 't oor, heel zacht,
En kalm zal hij slapen,
Nog vóór den nacht.

O, mocht ik maar vinden
Zijn bleeken mond!
Ik raak met mijn lippen
Den weeken grond.

Ik kniel in de bloemen....
Het graf is toe.
Ik moet hem wat zeggen....
Ik weet niet hoe.

XXX.**Tranen.**

O, laat mij in koele zode
Verbergen mijn aangezicht
En beweenen mijn jongen doode,
Die onder de rozen ligt.

O, laat mij weenen, weenen!
Ik schaam mij de tranen niet,
Die regen en dauw verleenen
Aan de passiebloem van mijn lied.

Ik weet wel: mijn klagende wijzen
Behagen de wijzen niet,
Maar ik zing ook geen zang voor de wijzen,
Maar voor hem, die me alleenig liet.

Zie, 't is ál wat mij rest op aarde:
Dat plekje gewijde grond
En de erinnering die ik bewaarde,
Zoo jong, zoo rein, zoo blond.

O laat mij weenen, weenen
En zingen mijn eenzaam lied!
't Is ál voor dien lieven, dien eenen,
En die eene, die weet het niet.

XXXI.**Verzoeking.**

Heeft een ander niet mijn hand genomen?
- 'Droom met mij diezelfde lentedroomen!
Geef mij alles, lied en liefde en leven,
Ik zal u, in ruil, een wereld geven.'

- 'In den blauwen afgrond van zijne oogen
Heeft zijn blik mijn leven ingezogen.
In zijn handen ligt mijn hart gevangen
En mijn lied bleef aan zijn lippen hangen.

'Ach! die oogen zijn voor goed gebroken.
Ach! die lippen zijn voor goed geloken.
Ach! die hand kan niets mij wedergeven:
Zoek in 't graf mijn lied, mijn hart, mijn leven!

'Werp die spade weg, laat stil die zode!
Laat mijn leven bloeien voor mijn doode,
Laat mijn lied zijn kouden slaap verwarmen,
Laat mijn liefde droomen in zijne armen!'

XXXII.**In den Nacht.**

O kom en sta op van uw sponde
En vlucht naar mijn liefdepaleis!
Daar wil ik uw lokken, mijn blonde,
Omkransen met edelweiss.

Daar treden uw vorstlijke voeten
Op marmer en purpertapijt,
Daar zullen uwe oogen ontmoeten
Veel beelden uit d' ouden tijd.

Daar zal u mijn schenker onthalen
Op vurigen, vonklenden wijn.
Met vruchten op zilveren schalen
Zal mijn kindje gespijzigd zijn.

Met rozen en liedren en kussen
En mijn wang aan uw perzikwang,
Wil ik uw droefheid sussen,
Om uitvaart en grafgezing.

En gaat ge, als het daagt in het Oosten,
Weer slapen waar 't eng is voor twee,
O kindje, wil mij dan ook troosten
En neem onder de aarde mij mee!

XXXIII.**Huis van Trouw.**

Kom en klop aan de poort van mijn liefde nu aan,
Nu de sterren daarboven te tintelen staan!
Kom, ik wacht u al lang in het Huis van mijn Trouw,
En ik zal u beschutten voor stormen en koû,
In een kamer vol rozen en vlammen.

Zie, vol vroolijke vlammen is 't goudenen vuur.
En geen klok, die daar wijze op de vlucht van het uur.
Hyacinthen en lelieën bloeien alom,
Groene palmen belommeren 't heiligdom,
Van albast zijn de hangende lampen.

Anjelier en seringgen ontbreken daar niet,
Daar ontluiken viool en vergeet-mij-niet.
En de waskaarsen branden er vroeg en spä
En in geur van frambozen en resida,
Staat uw beeld op een marmeren altaar.

Zie, daar troont ge als een lachende lentegod,
Die met zuchten en klachten en tranen spot,
In een glorie van lokken als zonneschijn,
Met uwe oogen, die blauw als de hemel zijn,
Als een vonklende hemel in 't voorjaar.

Laat mij kussen dien zwijgenden, kleurlozen mond!
'k Weet een levenden kus, die maakt kranken gezond.
O die wangen als sneeuw! o die lippen als lood!
Kom dan hier, o mijn kindje, en ik kus ze wel rood
En ik wieg u wel warm in mijne armen!

XXXIV.**Visioen.**

Toen zag ik, in prophetisch licht,
Dat aangebeden aangezicht,
Zoo levensmoe, zoo lelieblank,
Zoo doodlijk droef, zoo stervenskrank.

Ik boog tot hem, hij zag mij aan....
O had ik maar dien droom verstaan!
Ik steunde zacht dat bleeke hoofd....
O had ik maar dien droom geloofd!

Hij vroeg mij om vergiffenis
En ik, die weet wat lijden is,
Zag in zijne oogen waar berouw
En weende, omdat hij sterven zou.

Dat was een wonderbaar visioen!
't Kwam niet in slaap, als droomen doen,
't Kwam niet, toen 'k op mijn sponde lag,
Maar midden op een winterdag.

Nu is mijn liefste heengegaan....
O had ik maar dien droom verstaan!
Nu is zijn levenslicht gedoofd....
O had ik maar dien droom geloofd!

XXXV.**Alleen met hem.**

O laat mij, o laat mij alleen met hem!
Ik haat nu den klank van mijn eigen stem.

‘Waar uw schat is, daar zal ook uw harte zijn.’
En mijn hart is bij 't graf van den liefste mijn.

Daar bloeien veel bloemen, zoo blauw en teêr,
Als de lucht in April en zijne oogen weleer.

O wendt hij nu niet naar het zonnelicht
Den blik van zijn bloemen-aangezicht?

Zijn bloemenoogen zien naar omhoog,
Alsof hij zich over mijn schouder boog.

Ik wou dat ik hem wat geven kon
Van mijn eigen jeugd, van mijn eigen zon,

Van mijn eigen leven een enkel jaar...
Of - dat wij maar ruilden met elkaar!

XXXVI.**Prophetische Droom.**

Toen zag ik hem tot mij komen,
Verwilderd en doodsbleek.
Hij wees mij een stad, in een afgrond,
Of wat een stad geleek.

Dat was een stad zonder poorten,
Met een ringmuur van graniet.
Wie dáár was buitengesloten,
Die kwam er zijn leven niet.

Ik stond aan den rand van den afgrond.
- 'Wie slaat mij dien ringmuur stuk?'
Hij lachte: - 'Geen mensch ter wereld!
Die stad is 't Verloren Geluk.'

Dat was een lach van wanhoop,
De lach van een die weet
Dat daar geen balsem op aarde
Bestaat voor zijn harteleed.

Ik luisterde naar dat lachen,
Dat klonk zoo vreemd, zoo wild....

- 'O mijn bruid, o mijn eerste liefde,
Wij hebben 't aldus gewild!

'Nooit mochten wij binnentreden
Waar 't heerlijk was in ons oog,
Wij mochten 't Geluk alléén zien
In de verte en van omhoog.

'Ik ben zoo zwak en zoo krank nu,
O wijt mij ons lijden niet!
Het leven heeft ons gescheiden,
Als die ringmuur van graniet.

'O lieveken, wees niet boos meer!
Zie mij aan als vroeger.... ja, zoo!
Eéns zal ook die muur bezwijken,
Als de wallen van Jericho.

'Eéns zal ook die muur bezwijken,
Bij plechtig bazuingeschal
En dat uur zal het uur van mijn dood zijn,
Dien uw liefde beweenen zal.

'Dan treden we, in kleedren van onschuld,
Hand in hand, door de straten van goud,
In de heerlijke stad onzer droomen,
Eens door Hoop en door Liefde gebouwd.'

XXXVII.**Drie Droomen.**

Ik denk aldoor aan 't land van duisternis,
Waar nu mijn lief voor goed verdwenen is.

Daar bloeide nog geen enkele lentedag,
Dat ik mijn doode niet mij wenken zag.

Doch hoe ik, wakend, alles trouw herdacht,
Maar driemaal droomde ik van mijn lief, bij nacht.

En de eerste maal, toen zat hij aan mijn zij
En stil en droef was ik en droef was hij.

Ik liet hem zien een teeken op mijn hand,
Waar de aadren kruisen, als een weg op 't land.

En 't was een T. Ik zag hem aan vol vouw:
- 't Wil zeggen *Treurnis*.' - 'Ja,' sprak hij, 'of *Trouw*?'

En toen hij mij verscheen ten tweede maal,
Was 't in de verte en in een volle zaal.

Daar stond hij, bleek, den blik van glans beroofd;
Ik ging tot hem met opgeheven hoofd.

De zee van menschen golfde ruischend heen....
De zaal was leêg en ik met hem alleen.

En 'k wist toch dat hij dood was, in mijn droom;
En daarom naderde ik met vromen schroom.

Hij vroeg: - 'Is 't waar dat wie ik weenen deed
Mij, in den dood, herdenkt met liefde en leed?'

Ik zag hem aan zóó dat hij 't weten moest,
Al was zijn schoon verwelkt, zijn jeugd verwoest.

Hij nam mijn hand, toen hij mijn blik verstond
En 'k voel den kus nog van zijn bleeken mond,

Dien armen bleeken mond, zoo koortsig heet....
'k Weet niet waarom ik nooit dien kus vergeet.

- 'O lief!' vroeg ik, 'verstaan we elkaar nu wel
Of is dit weer hetzelfde martelspel?'

Hij lachte luid: - 'Wat deert mij liefde of haat?
Nu ben ik dood en alles komt te laat!'

Doch toen hij mij ten derde maal verscheen,
Daar waren menschen pratende om ons heen.

Maar hij stond op, verliet met mij 't vertrek
En 'k weet nog 't meeste van ons vreemd gesprek.

Hij greep mijn hand zóó vast dat 'k om geen kreet
Van pijn te slaken op mijn lippen beet.

Hij leidde mij langs wegen die 'k niet ken.
- 'Zie, hier is 't graf waar ik begraven ben.

'Zie, al die bloemen zijn, als ik, nu dood,
Maar 'k voelde vallen waar een traan op vloot.

'En de eene krans viel zwaar en de andre zacht,
Zoo raadde ik stil wie mij die hulde bracht.

'Een handvol bloemen ligt verwelkt terzij,
Violen, kind, die strooide uw liefde mij.'

In 't groot mysterie wijdde hij mij in,
Al gis ik nog, al weet ik niet den zin.

Heeft hij, in droom, het land mij ingeleid,
Waar 't ware leven bloeit in eeuwigheid?

En zal ik daar, waar schijn en lijden vliên,
Mijn lieven doode levend wederzien?

Sonnetten.

I. Bedolven Stad.

Nu is mijn hart een uitgebrande krater.
En onder lava ligt een stad verzonken,
Waar marmer leefde en gouden koepels blonken,
Waar thans een gids u leidt, een wijze prater.

Een reuzerookwolk, ros van roode vonken,
Een stroom van lava, sissend met geklater
Van heete stenen, vuur op vuur.... wat later
Een leêge plek: een stad in asch verdronken.

Ik ken den weg in tempels en paleizen,
O gids, ga andren op uw wijsheid nooden!
Wist gij wat ik weet, zelfs úw hart zou ijzen.

O laat mij offren aan uw marmren goden,
Laat me aan uw taafelen met mijn tranen spijzen,
Stad van mijn liefde, vol versteende dooden!

II. Ketenen.

En in een donkre grot, waar vonken vlogen,
Zag ik een bleeken man aan 't keten-smeden.
Ik sprak; - 'Wie zijt ge?' en hij: - 'Ik heet Verleden.
Nooit werd mijn werk aanschouwd door menschlijke oogen.

'Nooit heeft een voet mijn heiligdom betreden:
Dies twijflen velen aan mijn alvermogen.
Op gouden keetnen mag uw leven bogen:
De een' voor uw Toekomst, de andre voor uw Heden.'

Toen zag ik, diep in die spelonk, twee vrouwen,
Met droeven blik en losgewoelde haren,
In 't slepend zwart gewaad van haar die rouwen.

En de eene kroonde een krans van bruine blâren
En de andere een van sneeuw, en, bij 't aanschouwen,
Brak mij het hart, wjl zij geketend waren.

III. Verdronken Droomen.

Nu zie ik drijven op de grijze baren,
Met marmerbleek gelaat en brekende oogen,
Die brekend smeeken om Gods mededoogen,
De schoone dooden, die mijn Droomen waren.

Hun zaligmakend lachen is vervlogen.
De wind spreidt wijd hun lange gouden haren.
En, zonder zucht, sta ik hen aan te staren,
Met machtlooze armen, die geen redding pogen.

Mijn Levenswijsheid had met eigen handen
Een ijspaleis gebouwd voor al mijn Droomen.

In hooge zalen met kristallen wanden
Zag ik ze, als blanke schimmen, gaan en komen....

Toen liet de Lent haar gouden toortsen branden....
't Paleis stortte in, verdronken zijn mijn Droomen.

IV. Logen.

Ik lig gevangen in een net van logen
En sterk als ijzer zijn de zijden mazen.
Wie 't óm mij wierp lacht om mijn droef verbazen
En vangt mij vaster in mijn machtloos pogen.

Balt toorn mijn vuist, hij laat mij dreigend razen
En ziet mij aan met klare, spotvolle oogen.
Schrei 'k om genâ, hij kent geen mededoogen.
Is mededoogen niet een deugd van dwazen?

Hij sleurt mij voort, met korte, harde schokken
En stoot mijn wil stuk tegen stugge wanden
Van hooge rotsen en basalten blokken.

Maar helscher dan de wreedheid van die handen
En van dat schoon gelaat met gouden lokken,
Martelt die lach, dien 'k in mijn ziel voel branden.

V. Vergaan.

Ik stond, bij storm, aan zee, verdiept in droomen,
Met vliegend haar en kleedren losgereten.
En 'k steunde op rotsen, die zich trotsch vermeten
Geen stap te wijken als de golven komen.

En luider dan de storm sprak mijn geweten:
- 'Wee wie door driften zich laat overstroomen!'
Toen heeft een wervelwind mij opgenomen
En in 't schuimbekkend water neergesmeten.

En in een maalstroom ben ik diep gezonken,
Verslonden door de zee, die 'k dorst te trotsen.
Een daemon heeft me aan d' afgrond vastgeklonken.

Boven mijn hoofd hoor ik de golven klotsen:
- 'Voor eeuwig dood, verloren en verdronken!'
En hoongelach van water, wind en rotsen.

VI. Berusting.

Mijn doode zonden heb ik God beleden
En toen verdronken in een donkren poel.
Mijn doode smarten heb ik trotsch vertreden,
Om kalm te stijgen naar mijn eeuwig doel.

Ver van de menschen ben ik voortgeschreden,
Mijn hart hoog heffend boven 't marktgewoel.
Doch Vreugde-in-Liefde heeft mijn weg vermeden,
Waar 'k Stilte's adem in mijn lokken voel.

Berusting, bleek, met grijze, peinzende oogen,
Wenkt mij, van ver, naar d' ijsberg waar zij rust,
't Vermoeide hoofd van zilvermist omtogen.

En eenzaam klim ik, huivrend, onbewust
Omziend naar 't leven, zij ook 't leven logen
Is 't niet de Dood, die me in Berusting kust?

VII.**Aan den Dood.**

Ik hoor aldoor het ruischen van uw kleed
En voel de koelte van uw vleugelslag.
Hoe ook mijn blik uw bleek gelaat vermeed
Ik zie alom uwe oogen en uw lach.

O lach zoo niet! wees niet zoo dulddloos wreed!
Leer mij verlangen naar uw zegedag,
Leer mij gelooven wat ik éens beleed,
Plant op mijn huis uw blanke vredevlag!

Omkrans mijn hoofd, als 't in uwe armen rust,
Met witte roze of bittren lauwer niet.
Leg om mijn lokken, door uw mond gekust,

Geen bloem der vreugde of immergroen van 't lied,
Maar immortellen en, met wijze hand,
Wijs aan mijn ziel den weg naar 't Eeuwig Land.

VIII.**Dichterloon.**

Strooi niet uw schat van schoonheid voor den vinder!
Uw brooze paerlen zal zijn voet vertreden,
Uw teedre bloemen zal zijn mes ontleden,
Die reine kelken, vreugd van zon en vlinder!

Doch schenk uw schat van zangen en gebeden
Een die een groot, warm hart bezit: die winde er
Een krans van, goden waard, al zij hij minder
Aanschouwd door hen, die nooit een god beleden.

Streef niet naar roem, verlang geen kroon van allen!
Wat baat uw Ik, verlost van 't aardse lijden,
Of lof en lauwer op uw grafsteê vallen?

Uw heerlijk loon, dat geen u mag benijden,
Zal zijn, als de Engel zijn bazuin laat schallen,
Een hooger plaats in 't Rijk der Ingewijden.

IX. Trots.

Verslagen ligt wie ik ten strijde zond:
Geloof-in-Liefde en 'k hoor den lach des Lots.
Doch in mijn huis troont vorstelijke Trots,
Met vonklend oog en strenggesloten mond.

Zijn wenk is wet: een vingerwijzing Gods.
Met Wil en Moed sloot hij een koen verbond.
Stil, onder 't stalen pantser, bloedt zijn wond.
Zijn kroon is doornen en zijn troon is rots.

En vóór de poort van mijn paleis houdt wacht
Een krachtig wachter, wijs en achtenswaard.
Zijn naam is Zwijgen en zijn spreuk: - 'Geen klacht!'

En in zijn rechter blinkt een goed blank zwaard
En in mijn huis, waar niemand schreit of lacht,
Blijft, trouw en eeuwig, mijn geheim bewaard.

Balladen.

I.**Van een Bedelkind.**

In de ontlooverde linden huilt de wind.
In haar lompen huivert een bedelkind

Een ruiter rijdt als de wind voorbij.
- 'O ruiter, en hebt gij geen aalmoes voor mij?'

De ruiter steeg van zijn paard en sprak:
- 'Meer dan een aalmoes: een gastvrij dak!'

Hij tilde de maagd op zijn trappelend ros
En zij hield hem omvangen en liet hem niet los.

Hij bracht haar gezwind naar zijn prachtig slot
En hij kuste haar handen en loofde God.

Doch zij vroeg, toen hij haar zijn tafel bood,
Maar een beker wijn en een stukje brood.

Zij hief ten hoogen de wijnbokaal
En brak het brood op de zilveren schaal.

- 'In Christus' naam, nu eet met mij,
Ver van de menschen en God nabij.

'En drink met mij van dien koelen wijn,
Zoo zult gij in waarheid mijn broeder zijn!'

Hij deed gelijk zij hem had gevraagd
En hij boog de knie voor de minlijke maagd.

Hij nam van zijn vinger een gouden ring:
- 'Dien schenk ik mijn blonde vondeling.

'En wilt ge u vermeien in spel en zang,
Hier moogt ge wel blijven uw leven lang!'

O toen lachte ze en wond uit haar lommen zich los...
Daar stond zij vóór hem in zilverdos.

- 'Geen bedelkind, maar een edelkind,
En door liefdelist van mijn lief bemind!'

En op zooveel weelde niet voorbereid,
Aanbad hij zijn bruid in haar heerlijkheid.

II.**Van 's Maagdelijns Hoveken.**

Groen groen hoveken,
Vol bloemekens rein en fijn!
Daar kwam aan het hekjen een schoone knaap,
Die vroeg om een beker wijn.

- 'Blond blond knapelijn,
Terwijl ik een beker lang,
Vermei in mijn rooskens uwe oogen blauw,
Dan valt u de tijd niet lang.'

Blank blank maagdelijn!
Zij kwam met den beker aan.
Daar had hij de bloemekens afgeplukt,
De dorenen laten staan.

- 'Stout stout knapelijn,
Wat moet ik u doen voor straf?
Ik schonk u een dronk, als uw mond zoo rood,
Gij plukt er mijn rooskens af!'

- 'Schoon schoon maagdelijn,
En plukte ik uw rooskens af,

Ik geef u wel nieuwen, een tuintje vol:
Die bloeien al op mijn graf.

‘Zoet zoet lieveken,
'k Ga zwerven de wereld rond.
Nu geef mij een lach en een blij vaarwel
En een kus van uw rooden mond!’

Trotsch trotsch maagdelijn!
- ‘Mijn kus, o dien krijgt ge niet.
Die zal voor een ander en eedler zijn,
Gij deedt mij te veel verdriet.’

Stil stil hoveken,
Verwoest door een knapehand!
Het maagdeken toog naar een andre streek,
De knaap naar het Heilig Land.

Groen groen hoveken,
Wat wás dat een wildernis!
Het maagdelijn kwam er na jaren weer.
- ‘Of dát nu mijn tuintjen is?’

Arm stout knapelijn!
Hij keerde uit het Heilig Land,
Een roode wonde in de blanke borst,
Een bloem in de bleeke hand.

Arm droef maagdelijn!
Wat vond ze in het groene gras?

- Het bloeiende graf van den blonden knaap,
Die de dief van haar rozen was.

- 'Lief stout knapelijs!
Hij roofde mij roze en rust...
Och! had ik maar eens, toen mijn lieveken 't vroeg,
Zijn bloeienden mond gekust!'

III.**Van den kranken Koningszoon.**

Met zijn trouwen gezant, op het grauwe strand,
Stond de koning en tuurde naar zee.

- 'Nog geen zeil in 't verschiet! Komt hij heden niet,
Ik besterf het van angst en wee.'

Van het morgenrood tot het avondrood,
Stond de koning daar dag aan dag.

- 'O ik gaf wel mijn kroon, als mijn kranke zoon
Op zijn eigene sponde lag!

'O de zee en de zon en die levensbron,
De lucht van het vaderland

En de kruiden vol kracht, juist te middernacht,
Geplukt door een wijze hand

'En mijn lijfarts zoo vroed en vrouw Martha zoo goed,
Die haar voedsterkind vaak genas

En mijn liefde zoo trouw als een blonde vrouw,
Die genezen mijn zoon wel ras!'

En de trouwe gezant, aan zijn rechterhand,
Die wees op een zwarte stip.

En de koning werd bleek en zijn hart bezweek:
Het stipje groeide aan tot een schip.

Toen het nader kwam, tot den vader kwam,
Toen herkende hij 't ranke schip.
En hij wachtte op zijn kind, met zijn haar in den wind
En een lach op de bleeke lip.

Maar wie kwam, in het zwart, met een blik vol smart,
Naar den wanklenden grijsaard toe?
't Was zijn dochterken blond.... Of zijn zoon haar zond?
O wat was het hem angstig te moe!

Toen zij nader kwam, tot den vader kwam,
In zijne armen wat snikte zij luid!
- 'O mijn dochterken, spreek, wat dat doodelijk bleek,
Wat dat zwarte gewaad beduidt!'

Maar zij uitte geen woord en zij weende voort
En zij kuste zijn wit gelaat.
- 'Zal ik ijlen tot hem?' vroeg zijn bevende stem
En toen fluisterde zij: - 'Te laat!'

- 'O mijn zoon is dood!' En hij zonk als lood
Aan de borst van den trouwen gezant.
En de manschap bracht, als een heilige vracht,
Het lijk van den prins aan land.

IV.**Clara Linde.**

Wel menige maagd heeft mijn blik behaagd,
Maar geen één, die mij zóó beminde
Als mijn stedekens roem en zijn edelste bloem,
Mijn goudlokkige Clara Linde.

Als ik plaagde om een kus, wat ontvlood zij mij flus,
Ik, de jager en zij, de hinde,
Tot zij lag aan mijn hart, in haar lokken verward,
Mijn lieflachende Clara Linde!

O wat slingerde zacht zich haar lokkenpracht
Om mijn hart, als een bloeiende winde,
Tot mijn hart was omstrikt en al 't kwade verstikt,
Door mijn eenige Clara Linde!

Maar wie wisselde dus met een ander een kus?
Was 't de zon, die mijne oogen verblindde?
O noodlottige dag, toen ik zag en niet zag!
't Was mijn liefste, mijn Clara Linde!

Ja, daar vluchtte zij heen.... Als een beeld van steen,
Stond ik ademloos onder de linde....
Maar toen mikte ik van veer met mijn jachtgeweer
En ik schoot op mijn Clara Linde.

God! die schrikkelijke gil! wat dat zeggen wil?..
Ach! dat ik nu verga en verzwinde!
Heb ik 't liefste vermoord wat mij ooit heeft bekoord,
O mijn trouwlooze Clara Linde?

Sinds, van oord tot oord, zwerf ik troosteloos voort,
Tot de dood op het slagveld mij vinde,
Maar nimmer vergeet ik dien laatsten kreet
Van mijn stervende Clara Linde.

Stil! wie nijgt zich tot mij en wie knielt aan mijn zij?
O geen hand die mijn wonden verbindde
Met zoo liefderijk zacht en zoo zalvend een macht
Als de hand van mijn Clara Linde.

O ik dwaalde en zij leeft en de trouwe vergeeft!
Ik trof hem, dien haar zuster beminde
En die weeklaagde om hem en de klank van haar stem,
Was dezelfde als van Clara Linde.

Maar wat suist door de lucht? - 'O mijn lieveken, vlucht!
't Is een kogel, een kwaad mij gezinde!
Maar zij aarzelt noch wijkt, zij beschut me en bezwijkt...
O het hart van mijn Clara Linde!

Bij haar bloed dat daar vlood, bij haar heldendood,
God! dat weldra mij 't graf ook verslinder!
'k Ben het leven onwaard, nu zij rust onder de aard
En mijn hart is bij Clara Linde.

V.**Graaf Ruprecht.**

De moeder zit aan haar spinwiel en spint.

- 'Waar toeft nu zoolang mijn zoetlief kind?'

Daar stormt zij naar binnen, met stroomend haar.

'Mijn dochter, wat vonklen uwe oogen zoo klaar?'

- 'Laat vonklen mijne oogen, laat blozen mijn koon!

Zoo zag mij de graaf en hij noemde mij schoon.'

- 'Zaagt ge immer vereenigd, als minnend paar,

De koerende duive en den adelaar?'

'Al weet ge u begeerd en al waant ge u bemind,

De graaf is te groot voor een poorterskind.'

- 'Maar hij heeft mij gezworen een eed van trouw:

Begroet mij, o moeder, als edelvrouw!'

'Nu maak onze kluis voor zijn komst gereed

En naai mij spoedig een bruiloftskleed,

'Een kleed wel sierlijk en blank en schoon,

Dat het passen moog bij den gravenkroon.'

- 'O dochter, mijn dochter, verlaat mij niet meer,
Dat ik wake op uw wandel in deugd en eer!

'Wee de weerlooze, die zich verleiden liet
En de bloem van haar onschuld ontbladerd ziet!'

Toen sloeg zij de handen voor 't bleek gelaat.
- 'O moeder.... graaf Ruprecht.... te laat! te laat!

'In het woud is een plekje als een looverzaal;
Daar jubelen merel en nachtegaal.

'Daar heeft mij graaf Ruprecht de lippen gekust,
Daar heeft hij zoo zoet in mijne armen gerust.

'En als mij mijn lief voor een ander verlaat,
Dan naai mij wel spoedig een doodengewaad!'

O bleek als een doode is de volle maan.
Die boven de velden is opgegaan!

Wit zijn de wegen en hard als graniet,
Onder de sneeuwlaag, gracht en vliet.

Wat nadert zoo stil, in den winternacht?
- 't Is een jonkvrouw, die wordt naar den burg gebracht.

Blank ligt de doode op de blanke baar,
In den donkeren vloed van haar bronsbruin haar.

Geen priesters, geen grafklacht, geen statige stoet,
Geen trappende paarden: twaalf mannen te voet.

Blank, op haar leger van wit satijn,
Ligt de jonkvrouw, in fakkel- en maneschijn.

Doch ginds, op den burg, in de prachtige zaal,
Daar zit graaf Ruprecht aan 't bruiloftsmaal.

En het fakkellicht flikkert op 't blank en het blond
Van de bruid, die zacht lacht met haar bloeienden mond

Vlug rond gaan de schenkers, een vroolijke schaar
Beeldschoone knapen met krullend haar.

Veel edele gasten omkransen den disch.
Wie denkt daar aan winter of droefenis?

Wat nadert zoo stil, in den feestlijken nacht?
- 't Is de stoet, die daar sloop over 't ijs van de gracht.

De wachters, de knapen, in slaap na den wijn,
Zij stuiten den stoet niet, die binnen wil zijn.

- 'Zie, déze is uw bruid en haar brengen wij u!
Heer Ruprecht,' spreekt Walter, 'hoe loont gij ons nu?'

Waswit wordt de graaf en zijne oogen staan wild.
- 'Dood!' - 'Zóo,' spreekt de wreker, 'hebt gij gewild!

'k Zag haar ziel, als een duif die haar lippen ontvlood,
Bij de laatste stralen van 't avondrood.

'Vóór Christus troon klaagt het kind u aan.
Heer Ruprecht, wat hebt gij mijn zuster gedaan?'

Met vonkelende oogen en leeuwenmoed,
Zwaait Walter zijn zwaard - en zijn zwaard is goed.

En getroffen stort Ruprecht op 't lijk van het kind,
Door zijn liefde geknakt, als een bloem door den wind.

En het blinkende zwaard klieft den romp van het hoofd.
- 't Is volbracht!' spreekt de wreker, 'de Heer zij geloofd!'

VI.**Van een Page.**

Al onder de hangende wilgen,
Al tusschen het bloeiende lisch,
Zat de koningsdochter te weenen,
Van liefde en van droefenis.

- 'O mocht ik maar éénmaal kussen
Die lippen, zoo rood en zoo zoet!
Of konden mijn tranen blusschen
Dien vlammenden minnegloed!'

Wie sloop daar al onder de wilgen?
Wie school daar al tusschen het riet?
- Een page met lokken als levend goud
En een blik als vergeet-mij-niet.

'Wat komt gij mijn droomen verstoren,
Mijn schoone, trouwe knaap?
De wilgen, die ruischen een wiegelied,
Het water, dat zingt mij in slaap.'

- 'Groot nieuws, mijn edele jonkvrouw,
Groot nieuws, goed nieuws voor u!

Heer Diederik is gekomen
En hij spreekt met den koning nu.'

- 'Droef nieuws, mijn zoete page,
O droef is die mare voor mij!
Eer spring ik in 't bruisende water
Dan te leven aan Diederiks zij.'

Ei! wat schoten zijne oogen vonken,
Als twee dolken van goed blauw staal!
- 'En als het heer Diederik niet wezen mag,
Wie zal daar dan zijn uw gemaal?'

- 'O page, hoe kunt gij mij vragen
Wie zal wezen mijn echtgenoot?
Als ik uwe oogen zie blinken,
Dan worden mijn wangen rood.

'En als ik uw lippen zie lachen,
Dan worden mijn wangen bleek
En als ik uw hand op de mijne voel,
Dan is 't of mijn hart bezweek.'

O hij knielde in het lisch, aan den waterkant,
En hij kustte haar blank gewaad
En zij richtte hem op in haar armen, zoo blij
En zij kustte zijn rozengeelaat.

- 'Nu lieveken, maak de boot los,
Die wiegelt al op en neer...

Vaarwel, mijn vader en moeder,
Uw kind ziet gij nimmermeer!’

Hij maakte de brooze boot los,
Die was klein als de dop van een noot,
Een bootje om te spelevaren,
Geen schip voor twee mensen in nood.

Daar kwam de koning de poort uit,
Met de edelen van het land
En heer Diederik reed op een roodbruin ros,
Aan 's konings rechterhand

- ‘O koning, edele koning,
En is dat uw dochter niet,
Die daar spelevaart in die kleine boot,
Met een knaap die haar stuurt in 't riet?’

- ‘Bij Christus' bloed! 't is mijn dochterlijn,
Dat stil haar vertrek ontvlood!
En de koene knaap die haar lippen kust,
Die boet het wel met den dood!

‘Wie van u allen, mijn ridders,
Kan daar sturen den pijl uit den boog,
Zoodat hij niet dere mijn dochterlijn,
Dat de appel is van mijn oog?’

Toen de koning sprak het eerste woord,
Daar greep Diederik naar zijn boog.

Toen de koning sprak het laatste woord,
Daar gonsde de pijl en vloog.

En de pijl trof den page in haar armen
En doorboorde zijn bloedend hart
En zij sprong uit de boot, met haar dooden lief,
Om te sussen haar groote smart.

En driemaal dreef zij boven,
Met haar lokken al rood van bloed.
En driemaal kreet de koning:
- 'Wie haar redt, geef ik geld en goed!'

En heer Diederik sprong in het water.
- 'O ik heb dien moord gedaan!'
Maar zij wilde door hem niet gered zijn,
Met haar lieveken is zij vergaan.